

Τετάρτη 25 Δεκεμβρίου 1940

Φίλε κ. Βοβολίνη

Αχιλλεύς Κύρου
Εφημερίς «Εστία»
Αθήναι
Στρατιώτην
Ντίνον Αντ. Βοβολίνην
Μονάδα 499 παραρτ. Α!
Τ.Τ. 152

Αθήναι Χριστούγεννα

Φίλε κ. Βοβολίνη

Σας εύχομαι ολοψύχως ευτυχισμένο και νικηφόρον το νέον έτος και ευχαριστώ πολύ για την φιλική σας κάρτα, που μου εστείλατε μαζί με τον αγαπητό Κωνσταντίνο. Ελπίζω να λαμβάνετε μαζί του τακτικά την «Εστία» και να την διαβάζετε. Θυμούμαι μια κουβέντα που είχαμε μαζί πηγαίνοντας στον Πειραιά προ πολλών μηνών και χαίρω που τόσο πανηγυρικά ο Ελληνικός Λαός απέδειξε ότι δεν εκριάζετο ειδική πολεμική ψυχολογική προετοιμασία διά να γίνη Λαός Ηρώων.

Με ειλικρινή φιλία
Δικός Σας
Αχιλλεύς Κύρου

Σημειώσεις

- Γόνος της γνωστής οικογένειας Κύρου, κυπριακής καταγωγής, ο Αχιλλεύς Κύρου (1898-1950) ανέλαβε τη διεύθυνση της ιστορικής εφημερίδας *Εστία* το 1918, μετά τον θάνατο του πατέρα του Αδωνιδος Κύρου (1872-1918).

Πρόδρομος της εφημερίδας υπήρξε το ομώνυμο περιοδικό, που εκδιδόταν από το 1871. Ο ποιητής Γεώργιος Δροσίνης, διευθυντής του περιοδικού από το 1889, αποφάσισε να το μετατρέψει σε εφημερίδα το 1894. Το 1898 τον διαδέχθηκαν στη διεύθυνση οι έμπειροι δημοσιογράφοι Άδωνις Κύρου και Σπύρος Δάσιος, ο οποίος αποχώρησε δύο χρόνια αργότερα. Με μοναδικό πλέον ιδιοκτήτη τον Άδωνι Κύρου, η *Εστία* εδραιώθηκε στον χώρο του αθηναϊκού Τύπου, με σημαντική απήχηση σε φίλους και αντιπάλους για τη σφαιρική και έγκυρη ενημέρωσή της. Το έργο του συνέχισαν από το 1918 οι γιοι του Αχιλλεύς και Κύρος (1899-1970).

Γεννημένος στην Αθήνα, ο Αχιλλεύς σπούδασε φυσικομαθηματικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, αλλά τον κέρδισε η δημοσιογραφία. Κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο κατατάχθηκε ως εθελοντής, υπηρετώντας το 1917 στο μακεδονικό μέτωπο και το 1918 στο μέτωπο του Στρυμόνα – τότε ήταν και ανταποκριτής της *Εστίας*. Σημειώνεται ότι η εφημερίδα παύθηκε επί τρεις ημέρες κατά την Επανάσταση του 1922, διότι, παρά τη σχετική απαγόρευση, δημοσίευσε δήλωση της βρετανικής κυβέρνησης για διακοπή των σχέσεων σε περίπτωση εκτέλεσης των Έξι, και επί τρεις εβδομάδες το 1925 κατά τη δικτατορία του Παγκάλου, γιατί είχε διαψεύσει πλαστί είδηση για τις αμερικανικές πιστώσεις, με τον Αχιλλέα να οδηγείται στην εξορία και τον αδελφό του Κύρο στις φυλακές.

Με τη γερμανική εισβολή, παραιτήθηκε μαζί με τον Κύρο από τη διεύθυνση της *Εστίας*· ύστερα από εντολή των κατακτητών, τη διεύθυνση ανέλαβε το συντακτικό προσωπικό, για να παραιτηθεί λίγο αργότερα για λόγους συνείδησης, επικαλούμενο οικονομική δυσπραγία (η εφημερίδα επανακυκλοφόρησε τον Φεβρουάριο του 1945). Εντάχθηκε στην Αντίσταση και για τη δράση του συνελήφθη από τις ιταλικές αρχές το θέρος του 1943· οδηγήθηκε στις φυλακές της Καλλιθέας,

ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΟΝ ΔΕΛΤΑΡΙΟΝ

223.

Στετυιώτην

Αξιότιμον Αντ. Βοβολίνην
Μονάδα 499 παραστ. Α'
Τ. Τ. 152

ΑΠΟΣΤΟΛΕΥΣ

Αρχηγεί Κέρου
Εφημερίη «Ἐστία»
Ἀθῆναι

Ἀθῆναι, Χριστιανίενα. 223

Φίλε κ. Βοβολίνη
Ἐὰν εὐχόμεαι εὐλοχουῦμαι ἐπιτυχισμένο καί
γαινυόραρον τό νέον ἔτος καί εὐχαριστῶ περὶ
διὰ τῆς χειρὸς σου ἔργα, ποῦ μοῦ ἐσκέφατε μαζί
μέ τόν ἀγαπητό Κωνσταντῖνο. Ἐπίσης ἐν γαυδάνοις
τέ μαζί του ταυτιζοῦν τὴν «Ἐστία» καί ἐν τῇ διαβά-
σει. Θυμοῦμαι μιά κουβέντα ποῦ εἶχαμε μαζί πη-
γαίνοντα ἐπὶ Φλωρεντία πρὸ κοζζῶν μηνῶν καί
χαίρω ποῦ τόσο πανηγυρικῶς ὁ Ἑλληνικός λαός
ἐπέδειξεν ὅτι δέν ἐχρειάζετο εἰδικὴ ἡγεμονικὴ
ψυχολογικὴ προετοιμασία διὰ τὴν γίνῃ λαός ἡρώων
Μετ' εὐχαιρῶν 9/19
Διούλας Αρχηγεί Κέρου

όπου παρέμεινε έως τη συνθηκολόγηση της Ιταλίας τον Σεπτέμβριο του 1943.

Πολυγροφότατος και με ευρεία μόρφωση, ασχολήθηκε επίσης με τη λογοτεχνία και τη λογοτεχνική μετάφραση (πρωτοεμφανίσθηκε με το θεατρικό έργο Στα όπλα η λεβεντιά, που ανέβηκε από τον θίασο της Κυβέλης το 1919), καθώς και με τη συγγραφή λογοτεχνικών, ιστορικών, αισθητικών και άλλων μελετών (ενδεικτικά, Πιστεύω [1933], Οι Έλληνες της Αναγεννήσεως και ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος [1938], Η Ελλάς έδωσε την νίκη [1945], Σκλαβωμένοι νικηταί [1945], Ο βασιλεύς εις τον Αγώνα. 15 ιστορικά ημερομηνία [με το ψευδώνυμο «Κόδρος», 1945], Βησσαρίων ο Έλληνας [δίτομο, 1946-1947] και Η συνομοσία εναντίον της Μακεδονίας 1940-49 [1950]). Διετέλεσε μέλος του διοικητικού συμβουλίου του Εθνικού Θεάτρου και γενικός γραμματέας του (1946-1950), πρωτοστατώντας στις προσπάθειες αναβίωσης παραστάσεων αρχαίας τραγωδίας. Πέθανε στο Παρίσι.

Στενές ήταν οι σχέσεις του Κωνσταντίνου με τον Αχιλλέα, που χρονολογούνται τουλάχιστον από τη μεταξική περίοδο. Ο Αχιλλεύς στήριξε το μεταξικό καθεστώς τόσο γράφοντας τακτικά στα ιδεολογικά του όργανα, τις περιοδικές εκδόσεις Η Νεολαία και Το Νέον Κράτος, όσο και μετέχοντας, μαζί με άλλους ακαδημαϊκούς, διανοούμενους, στρατιωτικούς και αξιωματούχους, στο Ανώτατον Γνωμοδοτικό Συμβούλιον της Πνευματικής Επιστρατεύσεως.

Συνέβαλε εξαρχής στην αντιστασιακή οργάνωση Ελληνικόν Αίμα των Βοβολίνη, Μήλιου (βλ. εδώ, σ. 112-3) και Πηνιότογλου (βλ. εδώ, σ. 144-7), καθώς και στην έκδοση της ομώνυμης παράνομης εφημερίδας. Μάλιστα, κατά τη διάρκεια της Κατοχής υπέγραψε και τέσσερα από τα 30 φυλλάδια των Εκδόσεων Ελληνικού Αίματος, όπως και ο τρίτος αδελφός, ο διπλωμάτης Αλέξης Κύρου (1901-1968), που σχετίσθηκε άμεσα και από διάφορες θέσεις με το Κυπριακό ζήτημα και με τον οποίο ο Βοβολίνης επίσης διατηρούσε στενούς δεσμούς.

- Εικάζουμε ότι πιθανότατα πρόκειται για τον Κωνσταντίνο Γεωργόπουλο (βλ. εδώ, σ. 178-9), εξάδελφο των εκδοτών της εφημερίδας Έθνος Κώστα και Αχιλλέα Κυριαζή (βλ. εδώ, σ. 132-3), με τον οποίο ο Βοβολίνης συνυπηρετούσε τότε στην περιοχή της Καστοριάς.